

ДОКЛАД

за резултати от мониторинг на сертифицирани горски територии и горите с високи консервационни стойности съгласно принцип 8 от Националния стандарт за устойчиво управление на гори в България на територията на ТП „ДГС Айтос”, извършен през 2025г.

Разпределение на площта на ТП „ДГС Айтос”, по собствености:

Общата площ заета от територията на ТП „ДГС Айтос” е 45336 ха. От тях:

Горската територия държавна собственост заема площ от 41759 ха. Сертифицираната територия е с 19 ха по-малко (площта на разсадника). Недържавните гори (в пет вида собственост) заемат останалите 3577 ха.

През 2025 година няма промяна в общата площ на ДГС Айтос . Променена е площта на държавните горски територии за сметка на частните на физически лица, респ. сертифицираните такива от 41759 ха на 41760 ха и в т.ч. сертифицирана – 41741 ха.

Зона на регенерация

През 2025г. е извършено ползване на 57531 m³ дървесина, като, от отгледни сечи има ползване в размер на 1 265 m³.

Създадени са 168 дка нови широколистни гори. Отгледани са 120 дка млади гори. Безматериален добив е извършен върху насаждения от 461 дка.

Продължават отгледните мероприятия за дивеча. През годината са таксирани 805 бр. едър дивеч, 6802 бр. зайци, 5692 бр. птици обект на лов.

Наблюдават се запасите на хищници и вранови птици, за чиито брой се запазва тенденцията на нарастване. Таксирани са 1266 бр. хищни бозайници; 1836 вранови птици; 182 скитащи дом. животни.

Ползване на търговските марки:

Дървесината, добита на територията на ТП „ДГС Айтос” е реализирана като сертифицирана.

Финансиране:

Общо за изкуствено възобновяване и отглеждане на млади гори са реинвестирани за годината като първа през периода – 85945 хил. лв.

За опазване от болести, вредители и пожари и охрана на горите са усвоени 9 939 лв. Търговията с дървесина и недървесни продукти се извършва при спазване правилата за ползване на търговските марки.

Стопанството е в добро финансово състояние. Всички отчисления и вземания са приключили до края на 2025г.

Социални дейности:

Стопанството има разработени и приложими процедури за **работа със заинтересованите страни**. Ежегодно се изпращат писма до заинтересованите страни, а след това се провеждат срещи с кметовете на населените места по различни въпроси, засягащи интересите на местните общности и или ползването от ДГТ. Стремехът е към оптималното им задоволяване с горски дървесни и недървесни продукти, без това да се отразява негативно на структурата, функциите или естетическите стойности на насажденията и горските култури, както и на водните течения и ресурси.

Вътрешна социална политика:

Работещите в стопанството служители са сдружени в СС на КТ „Подкрепа” и имат подписан КТД с директора на стопанството, клаузите на който се съблюдават. Няма постъпили жалби по отношение прилагането на КТД. На трудоустроените с право на работа служители е осигурен допълнителен отпуск.

Създадена е и се разработва система за обучение на персонала по въпросите на сертификацията.

Всички служители и работници на стопанството са снабдени с униформени облекла-официални, теренни и работни, както и с лични предпазни средства при работа в гората; проведени са начални и периодични инструктажи; сключен е договор и е направена оценка на риска при работа в стопанството, проведени са профилактични медицински прегледи на всички служители;

Опазване на горите:

Контрола и охраната на горите на територията на стопанството се осъществява от 32 горски и 1 (един) ловен надзирател. Следи се за спазването на нормативната уредба, дисциплината на ползването, технологията на работа, осигуряването на нормален производствен процес и за спазването на изискванията свързани с безопасността на труда и опазването на средата както за служителите така и за ползвателите в горите.

Стопанството е изготвило и прилага процедури, целящи минимизирането на вредните въздействия върху средата, възникнали от извършването на дейности в горите.

През 2025г. са съставени **100 акта**, които са по реда на Закона за горите.

На територията на ДГС Айтос са представени 1- 6 ВКС. От проведения мониторинг е видно, че популациите са устойчиви и стабилни, дори на места се откриват нови групи от описаните в доклада видове, описани в специално създаден за целта регистър.

По време на редовната работа в горите са извършени текущи наблюдения върху всички ГВКС.

ВКС 1.1 – Защитени територии

Представени са 9 бр. Защитени територии. 5 от тях са скални образувания, които не са променени. Същите са включени в екопроект на Община Руен за посещение от туристи.

ПЗ „Айтоската кория” е собственост на Църковното настоятелство в гр. Айтос. На територията или в близост до защитените територии не са предвидени мероприятия, освен охрана и опазване предмета на защитата. Те са оставени на естествените сукцесионни процеси. ДГС провежда около тези местности поддръжка на противопожарни ивици и засилена охрана с цел намаляване на риска от негативни въздействия. Такива са предвидени и от други стопани и в частност и от Община Айтос.

След обособяване на 33 по Натура 2000 и определяне на границите на зоните територията на ДГС попада върху 5 зони като 4 от тях „Айтоска планина”, Екокоридор Камчия Емине”, „Трите братя”, „Камчийска и Еминска планина” са по директивата за опазване на местообитанията и една 2044 „Камчийска планина” е по Директивата за опазване на птиците.

Предвидените мероприятия по ГСП от 2024г. са допълнително съгласувани с ЮИДП и РИОСВ за съвместимост на плановете и програмите с режимите за управление на 33.

Всички промени свързани с дейности в защитените зони се съгласуват допълнително с РИОСВ.

В края на 2013г. е одобрена процедура за съгласуване изграждането на База за интензивно развъждане на дивеч „Гермето” на територията на ЛУ”Дъбрава”. Изготвени и одобрени от МОСВ са доклади за оценка степента на въздействие върху защитени зони по инвестиционно предложение.

ВКС 1.2 – Застрашени, изчезващи и ендемични видове

През годината се осъществява наблюдение върху разпространените защитени видове намиращи се на територията на стопанството. Наблюдавани са над 26 обекта с наличие на

растителни видове: От тях включени в Приложение 1 към Националното ръководство, с потенциално разпространение на територията на ДГС Айтос:

Еньовче (*Galium Verum*); Есенен спиралник (*Spiranthes spiralis*); Българска круша (*Pyrus bulgarica*); Обикновен мразовец (*Colchicum autumnale*);

Растителни видове с висока консервационна стойност от местно и национално значение, разпространени на територията на ДГС Айтос и потенциално зависими от горскостопанските дейности (*Извън Приложение 1* към Националното ръководство): Българско еньовче (*Galium paschale/bulgaricum*); Айтоски клин (*Astracantha aitosensis*); Оливиеров минзухар (*Crocus olivieri*); Бутински синчец (*Scilla bythinica*), Пролетно ботурче (*Cyclamen coum*), Снежно кокиче (*Galanthus nivalis*), *тези и още растения са открити в подотдели:******

От животински видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени на територията на „ДГС Айтос“ през годината са 12 обекта:

1. Малък ястреб (*Accipiter nisus*) - ***
2. Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) ***
3. Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)- ***
4. Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)- ***;
5. Голям буков сечко *Morimus asper funereus* (Mulsant)- ***
6. Благороден елен (*Cervus elaphus*) – ***
7. Видра – ***
8. Пъстър смок – ***
9. Сърна (*Capreolus capreolus*)- ***
10. Еленов рогац- ***
11. Дива свиня (*Sus scrofa*) ***
12. Прилеп ***

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

В района на ДГС има и миграция и нощувки на големи ята дневни грабливи птици /в различни горски участъци през отделните години/ - осояди, малки кресливи орли, змияри, черни кани, обикновени мишелови, тръстикови блатари, малки орли, царски орли, големи кресливи орли, вечерни ветрушки, сокол орко и др.

В списъка на критичните концентрации на видове на територията на ТП „ДГС Айтос“ фигурират: Малък корморан ; Щъркели и хищни птици ; Водни костенурки ; Сухоzemни костенурки; Змии; Сватбовища на елени(*Cervus elaphus*).

Територии с концентрация на безгръбначни – територии със стари хралупести, стоящи мъртви и покрити с гъби дървета – самите дървета представляват зоната, в която е необходимо да се осигури спокойствие.

През годините не се наблюдават разлики в общата численост и миграциите, както и в престоя на видове животни и птици, вероятно поради продължителното засушаване и промяна на условията на местообитанията.

ВКС 2. Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт.

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

Приложение 3 към Националното ръководство и включват площ от **41 741 ха** в отдели:

1-385, 402-423, 425-454, 456-589, 591-595, 598-631, 634-642, 645, 648, 650-651, 654, 677-681, 688-691;

През годината сме съблюдавали изискването дейностите в горите на територията на стопанството да не водят по никакъв начин до намаляване лесистостта в района, фрагментиране на територията и нарушаване целостта на ландшафта. Прилагат се дългосрочни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение. Например възобновителните сечи с единични изключения сме ориентирали към неравномерни с удължен възобновителен период.

ВКС 3 – Горски територии представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми или съдържащи се в такива

По време на лесоустройствената ревизия са променени буквените означения на подотдели от тези ВКС, поради което доклада е актуализиран в тази част. Извадени са от състава онези насаждения, които са с променени състав и структура по време на мероприятията в предходния ревизионен период (неотразени в първоначалния доклад) и са добавени други съответстващи.

Всички сечи са отразени в годишните планове на стопанството. Те са част и от публичната информация, предложена на таблото на стопанството и актуализираща се през всяка отчетна година и/или при важни събития, касаещи дейността на стопанството.

Горите във фаза на старост представляват 6,3 % от общата сертифицирана територия на стопанството. Представителните образци ги допълват до 10,6 %. Всички те са отразени в доклада за ГВКС на ДГС Айтос, както и на ГС карти.

ВКС 4 – Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации

4.1 – 4.2 Гори, единствени източници на питейна вода и гори с решаващо значение за контролиране на водния отток – Показаните в доклада каптажи в голямата си част вече са свързани от единна водопроводна система, която се изгражда на територията на Община Руен по европейски проект, като са предприети процедури за учредяване на сервитути за отделните трасета на водопровода. Продължава издирването на нови каптажи и водовземни съоръжения с цел включването им в регистъра на Басейнова дирекция-Варна за контролиране ползването на води и избягване на загуби по отношение на водните ресурси.

На територията на стопанството са регистрирани 15 бр. санитарно охранителни зони, в които се спазват режимите на стопанисване, определени по ГСП. Всички непредвидени мероприятия се подлагат на допълнителен контрол съгласуване със съответните институции- РДГ, РИОСВ.

ДГС няма гори покриващи географското понятие ГГГ. Като такива са определени най-високо намиращите се подотдели. Мероприятията в тях са съобразени с изискванията на ВКС 2 и 3. Тези гори са включени в състава на горите със СпП (защитни гори) и всички мероприятия в тях са съобразени с изискванията и на ВКС 3.

4.3 – гори с противоерозионно значение В тези гори и части от насаждения над 30° не са провеждани лесовъдски мероприятия.

ВКС 4.4- Гори с противопожарна функция

При маркирането се оставят ивици с по-голямо покритие (над 0,7), там където е необходимо и особено при извеждане на възобновителни сечи с оглед да не се намалява противопожарната функция на широколистните гори.

ВКС 5- Горски територии с решаващо значение за осигуряване основните нужди на местното население

Държавното горско стопанство е разположено на територията на две общини Айтос и Руен с ръст на безработицата 4,5 %.

Продължава тенденцията все по-малко хора живеещи на територията на стопанството да са заети с горскостопански дейности. Сечта и извоза се извършват от няколко лицензирани фирми, които работят с квалифицирани, но предимно приходящи работници.

Местни хора участват основно в транспортирането на дървата за лични нужди на живеещите по селата. Това обаче е сезонна и несигурна работа.

През последните няколко години се наблюдаваше засилено търсене на дърва за огрев, като основно средство за отопление, въпреки наличието на други източници за градското

население и близките села. През 2025г. поради топлата зима в началото ѝ и липсата на работници беше затруднено снабдяването на местните физически лица с дърва за огрев.

ДГС има определени места за провеждане на паша и прокари за животните. Животновъдството обаче също е занимание със затихващи функции. Събирането на горско сено вече отдавна не е средство за осигуряване на храна за животните, нито поминък.

Събирането на билки и гъби също бе слабо през тази отчетна година. Единствено се наблюдава интерес към събирането на трюфели, които ежесечно заплащат такса за събиране. Не е проявен интерес към лечебни растения, въпреки че находищата ни са оценени като добри по време на лесоустройствената ревизия.

ДГС следи за дисциплината на ползване при ползването на дървесни и недървесни продукти НДГП, издават се съответните разрешителни и превозни билети.

ДГС, чрез Директора на стопанството и своите служители поддържа постоянни контакти с работещите в горското стопанство и местните общности. Постъпилите в ДГС заявления, жалби и др. форми на обръщение се регистрират и своевременно се реагира по начин удовлетворяващ двете страни и непротиворечащ на действащата нормативна уредба и принципите на стандарта.

ДГС си съдейства с всички органи и структури на властта за опазване на горските територии и държавното имущество в тях от незаконни посегателства.

ВКС 6. Културни ценности.

Във ВКС 6 са включени и горски територии от значение за туризма, когато той подпомага и поощрява запазването на местните традиции, бит и култура.

За територията на ДГС Айтос са идентифицирани няколко обекта в горски територии, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6 към Националното ръководство за определяне на ГВКС. Обектите са определени чрез проведени консултации с местните власти в общината и администрацията на ДГС Айтос.

Това са гори или земи от горските територии попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета и др. Определени при консултации с местни хора са три такива места в землищата на с. Руен, Соколец и Пещерско.

В околностите на с. Пчелина се намира и Манастир Св. Св. Йоаким и Анна,

Места/местности, на които се провеждат традиционни сборове или религиозни обреди край с. Зетово, Черна могила, Тополица и Пирне.

През територията на стопанството преминава тур.маршрут „Ком-Емине”. Разположени са туристически зони и Лесопарк „Айтос”.

Изградени са редица заслони за отдих.

През годината не са извършвани дейности в тези райони. С цел опазване на естествения вид на ивиците около тях голяма част от подотделите са обявени за ГФС. В този тип гори не се планират и провеждат мероприятия, водещи до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС. Не се извършват сечи, които биха намалили естетическия облик на гората в близост до важните за културата, традициите и туризма места.

При предстоящо провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им се прекратяват всякакви горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията, веднага след уведомяването ни от страна на съответните заинтересовани лица.

06.02.2026г.

ИЗГОТВИЛ:

инж.Иван Вълчев- лесничей при ТП „ДГС Айтос”